

În primii doi ani de liceu (din cinci) mi-am dat seama nu doar că analizele literare din manuale sunt desuete, dar și profesoarele, chiar dacă unele dintre ele erau tinere. Destinul meu s-a schimbat hotărâtor, abia când la clasă a venit profesorul Ion Vancea, despre care știam doar că-i bun, dar „rău”. Avea vreo 34 de ani și era „nebun „ după Eminescu, dar și sătul de „teoriile sovietice”. Pentru cele din urmă a fost mutat disciplinar de la liceul teoretic de elită la unul industrial.

„Voi sunteți proști”- au fost primele sale cuvinte adresate nouă, la prima oră cu domnia sa. „la scoateți o foaie de hârtie și descrieți un personaj din ultima carte pe care ați citit-o, că-s sigur că n-ați citit nimic.” După 3 zile, vine la clasă și ne spune notele: 4,5,6. Ajunge la mine și-mi spune că am luat nota 5. În momentul acela am intrat sub bancă. Câteva fracțiuni de secundă l-am înjurat în gând pe primul meu profesor de română, bărbat.” Și acesta-i prost, mi-am zis. (Scriu în paranteză că gustul lecturii îl aveam din generală, când Viorel, fratele meu mai mare cu 5 ani ca mine, mi-a pus în mână numai cărți bune, extraordinare, cum a făcut mai apoi, în liceu, profesorul de franceză, Matei Cosma, cu care am scris cele 6 rubrici de la gazeta de perete, dar am înființat și un cerc de literatură universală, în cadrul căruia, clasa noastră dezbătea cărți și subiecte serioase.)

În acel „extemporal”, l-am descris în 45 de minute pe fascinantul personaj Alexis Zorbas, al lui Kazantzakis. Cum putea acest profesor să-mi dea nota 5?

Fracțiunile de secundă s-au scurs și l-am auzit pe domn profesor Ion Vancea repetând: 5 ori 2, cu felicitări. Din momentul acela, mi-au crescut aripile!

Apoi, doi ani am scris liber! Toate lucrările mele scrise au fost notate cu plus 10, chiar dacă în catalog Ion Vancea era nevoit să-mi treacă note de 2 sau 3, inclusiv la teze! Asta, pentru că eram liber și am analizat, de exemplu, „Mărul de lângă drum” altfel de cum au făcut-o criticii, chiar altfel de cum a văzut Beniuc Mărul. Acesta era prețul libertății mele: să trec clasa cu media 5. În condițiile în care, un prieten de-al meu de la Liceul Teoretic („Dragoș Vodă”), căruia îi scriam temele de casă, avea plin de 10 în catalog de la profesorul de română Ion Buzatu, care era la fel de valoros ca Ion Vancea, numai că distinsul meu dascăl de la Forestier avea ceva în plus: simțea de la o poștă talentul tinerilor. Mulți dintre ei sunt azi autori de cărți, chiar membri ai Uniunii Scriitorilor din România. Inclusiv pe mine m-a simțit că am și umor în catrenele puerile

pe care le scriam la vremea aceea. A avut chiar curajul să mă ducă de mână la un concurs de epigrame între echipele celor 3 licee vestite din oraș. De departe se știa că acel concurs va fi câștigat de „Eminescu”, un elev de la Teoretic, poreclit așa pentru talentul său poetic. Chiar dacă era prin 1974, și acum îi văd pe Ion Vancea și colegul Nelu Călinici, cum râdeau în hohote, mândri că l-am bătut pe „Eminescu” și că am câștigat competiția, eu, elev al liceului Industrial pentru Exploatare, Construcții și Transporturi Forestiere din Sighetu Marmăției. Elev care, influențat de același minunat profesor Vancea, am scris la proba de limbă și literatură română de la Bacalaureat, cu torul și cu totul altceva, de era să fiu eliminat din examen. La acea probă, am avut două subiecte la alegere. La unul erau de comentat niște versuri de Arghezi sau Eminescu, nu mai țin minte, iar la celălalt, analiza literară a unui roman scris după Eliberare (1944). La poezie mă jucam, iar „Setea” lui Popovici o aveam în degetul mic, astfel încât cu eforturi minime luam 10 la oricare subiect. Chiar puteam să le scriu pe amândouă. Numai că, Ion Vancea nu ne-a scos din părerea lui despre noi: „Măi proștilor, voi puteți scrie despre oricare roman, că nu se specifică – studiat în liceu. Dar cum voi nu citiți...”

Prost ești tu, mi-am zis și m-am apucat să fac analiza romanului „Fețele Tăcerii”, proaspăt citit. Cartea mi-a plăcut enorm, iar despre autorul Augustin Buzura știam ceva în plus de la același Matei Cosma, care venea de la Cluj, unde intra frecvent în redacția revistei „Tribuna”, unde Buzura era redactor șef în anii '70.

Când comisia de examinare a dat de lucrarea mea, toți s-au luat de cap, pentru că, în afară de Vancea, nimeni nu citise cartea. De eliminat nu puteau să mă elimine, întrucât formularea subiectului a fost ambiguă, așa că, ceilalți membri ai comisiei s-au pus cu burta pe carte, iar în final mi-au dat cea mai mare notă din acea sesiune a Bacalaureatului. Eram doi cu aceeași notă la română, iubita mea Ani, obținând și la admiterea în liceu tot prima notă din vârf, alături de mine. Ca să vezi!

Ion Vancea s-a mândrit mereu cu exemplul meu generațiilor care au trecut prin acest liceu, dar mai ales marele profesor era mândru că prin mâna lui au trecut și alți elevi de la Forestier, care au devenit ziariști sau au tangențat online cu presa.

La lansarea cărții mele de interviuri, din 3 decembrie 2010, lăsând la o parte durerea venerabilului profesor proaspăt septuagenar, că românii își recunosc valorile abia după moarte lor, domnia sa a afirmat: Este ultima mea ieșire în public.

Chestia asta i-a îngrijorat pe foștii săi elevi sau colegi ai Cenaclului literar, unde Ion Vancea era, cum spuneam, un descoperitor de talente pe care le-a susținut și încurajat. În jurul sărmăluțelor de post și carafei cu vin, pe 3 decembrie 2010 mă bucur că am stat la sfat cu acum regretatul profesor ION VANCEA, alături de care au fost învățăceii săi Echim Vancea, Gheorghe Mihai Bârlea și Gheorghe Pârja, membri UR, dar și Ioan Marchiș, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România, căruia Ion Vancea i-a fost profesor un an.

Ion Vancea, profesorul meu drag, care m-a întrebat la banchetul de absolvire a liceului, în mai 1975: Ce știi să faci? Știu să fac ca păsările, i-am răspuns.

„Cirip, cirip? E prea puțin, dar totuși, du-te!”

Omul care m-a învățat să zbor

Scris de Florentin Nasui

Măști, 11 Ianuarie 2011 07:46 - Ultima actualizare Sâmbătă, 05 Martie 2011 10:36

Atunci, mi-am desfăcut aripile și am plecat în zbor, căutându-mă.

AUTOR: Florentin Nasui

SURSA: Graiul.ro